DE BREDE EN DE SMALLE WEG

Lezen:
Mattheüs 7:13-14

Inleiding

“De brede en de smalle weg” is een bekende uitdrukking. Vaak denken mensen daarbij aan een afbeelding met twee wegen: een brede weg waarop velen lopen en een smalle weg waarop maar weinig mensen gaan. Die voorstelling kan helpen, maar zij is niet zelf de letterlijke Bijbeltekst. In Mattheüs 7:13-14 spreekt de Heere Jezus over een nauwe poort en een smalle weg die naar het leven leiden. Daartegenover staan een ruime poort en een brede weg die naar het verderf leiden.

Jezus spreekt deze woorden aan het einde van de Bergrede. Hij heeft onderwijs gegeven over het Koninkrijk van God, over ware gerechtigheid, gebed, vertrouwen en gehoorzaamheid. Nu vraagt Hij van Zijn hoorders een persoonlijke keuze. Niemand kan neutraal blijven. Er zijn twee wegen, twee bestemmingen en uiteindelijk twee uitkomsten.

De vraag voor ons is daarom niet alleen welke weg anderen bewandelen. De vraag is: op welke weg bevind ik mij? En: hoe blijkt dat uit mijn leven?

Bijbelstudie

De Heere Jezus begint met een bevel: “Ga binnen door de nauwe poort.” Dat is een letterlijke uitspraak van Jezus volgens Mattheüs 7:13. De bekende uitdrukking “kies de smalle weg” is een samenvattende parafrase. Zij geeft de strekking goed weer, maar wij moeten de woorden van Jezus nauwkeurig blijven lezen. Hij spreekt eerst over de poort en daarna over de weg. De ingang en de levensrichting horen bij elkaar.

De ruime poort en de brede weg zijn aantrekkelijk. Er is ruimte voor allerlei opvattingen, verlangens en levensstijlen. Men hoeft zichzelf niet te verloochenen en zich niet te onderwerpen aan Gods Woord. De brede weg sluit aan bij wat algemeen aanvaard wordt. Daarom zijn er velen die daarop gaan. Toch bepaalt populariteit niet of iets waar en goed is. In Spreuken 14:12 staat dat er een weg kan zijn die iemand recht schijnt, maar waarvan het einde wegen van de dood zijn. Wat voor mensen overtuigend of prettig lijkt, kan voor God verkeerd zijn.

De brede weg is niet alleen de weg van openlijke goddeloosheid. Ook godsdienstigheid zonder waar geloof kan daarop voorkomen. De Farizeeën waren niet onverschillig voor godsdienst,

maar zij vertrouwden op hun eigen gerechtigheid. In de Bergrede waarschuwt Jezus juist tegen een vroomheid die niet uit het hart komt. De brede weg kan dus zowel losbandigheid als zelfverzekerde eigengerechtigheid omvatten. In beide gevallen staat de mens zelf centraal in plaats van God en Zijn genade.

De smalle poort en de smalle weg staan daar tegenover. De weg naar het leven is niet breed en gemakkelijk. De toegang is nauw. Dat wijst op bekering en geloof. Een mens moet zijn eigen weg verlaten en zich tot God wenden. Hij kan niet tegelijk vasthouden aan zijn zonde en Christus volgen alsof er niets hoeft te veranderen. In Lukas 13:23-24 vraagt iemand aan Jezus of er maar weinigen zalig worden. Jezus antwoordt met de oproep om in te gaan door de nauwe deur. Hij verlegt de aandacht van een algemene vraag naar de persoonlijke verantwoordelijkheid: ga zelf binnen.

Toch betekent de smalle weg niet dat de mens door eigen inspanning het eeuwige leven verdient. De Bijbel leert nergens dat iemand door nauwgezet leven, goede werken of sterke wil voor God gerechtvaardigd wordt. Het heil is genade, ontvangen door het geloof in Jezus Christus. Jezus Zelf zegt in Johannes 10:9 dat Hij de Deur is; wie door Hem binnengaat, zal behouden worden. De nauwe poort is daarom geen verdienmodel, maar de weg van het geloof in de gekruisigde en opgestane Heiland. Wie tot Christus vlucht, ontvangt vergeving en leven.

De smalle weg is wel een weg van navolging. Wie Christus door het geloof leert kennen, wordt geroepen Hem te volgen. Dat betekent dat Gods wil niet langer bijzaak is. In Mattheüs 7:21 maakt Jezus duidelijk dat niet iedereen die “Heere, Heere” zegt, het Koninkrijk binnengaat, maar wie de wil doet van Zijn Vader. Daarmee leert Hij niet dat wij door werken zalig worden. Hij ontmaskert een mondbelijdenis zonder hartelijke gehoorzaamheid. Waar het geloof leeft, brengt het vrucht voort.

Psalm 1 tekent eveneens twee wegen. De rechtvaardige wandelt niet in de raad van de goddelozen, maar heeft vreugde in de wet van de HEERE. Hij wordt vergeleken met een boom die geplant is aan waterstromen. De goddelozen zijn als kaf dat de wind wegdrijft. Dit beeld laat zien dat de weg niet alleen een eenmalige beslissing is. Het gaat om een levenswandel: welke stemmen bepalen uw denken, welke verlangens sturen uw keuzes en waar zoekt u uw vreugde?

De Bijbel plaatst die keuze ook voor het verbond. In Deuteronomium 30:19-20 stelt Mozes leven en dood voor en roept hij het volk op het leven te kiezen door de HEERE lief te hebben, naar Zijn stem te luisteren en Hem aan te hangen. Dit is geen vrijblijvende uitnodiging. God spreekt Zijn volk ernstig aan. Tegelijk is deze oproep geen reden tot zelfvertrouwen. Juist wie Gods gebod hoort, ontdekt hoezeer hij Gods genade nodig heeft.

De smalle weg is moeilijk omdat er strijd is tegen de zonde, de wereld en het eigen hart. Jezus zegt niet alleen dat de poort nauw is, maar ook dat de weg moeilijk is. Dat betekent niet dat Christus een hardvochtige Meester is. Hij belooft juist rust aan vermoeide en belaste mensen (Mattheüs 11:28-30). Zijn juk is zacht, maar Zijn genade maakt ons niet zorgeloos. De navolging kan offers vragen, verzet oproepen en eenzaamheid meebrengen. Toch is dit de weg naar het

leven, omdat Christus Zelf voorgaat en Zijn kinderen bewaart.

De tegenstelling tussen de twee wegen vraagt om zelfonderzoek. U kunt jarenlang kerkelijk betrokken zijn en toch op uzelf vertrouwen. U kunt ook ontmoedigd zijn omdat u uw zonde ziet en daardoor juist tot Christus vluchten. De kernvraag is niet of u een volmaakt leven leidt. De kernvraag is of u buiten uzelf uw behoud zoekt in Christus en Hem ook daadwerkelijk wilt volgen. Wie zichzelf kent als verloren, hoeft niet te wanhopen: de Heere Jezus nodigt zondaren tot Zich. Maar niemand mag de brede weg blijven bewandelen onder het voorwendsel dat het later nog wel komt.

De woorden van Jezus zijn ernstig en tegelijk genadig. Hij wijst niet slechts twee abstracte levensbeschouwingen aan, maar roept u persoonlijk. Er is een weg die naar het verderf leidt en een weg die naar het leven leidt. De beslissende vraag is daarom: door welke poort gaat u binnen, en wie bepaalt de richting van uw levensweg?

Gespreksvragen

1. Wat is volgens Mattheüs 7:13-14 het verschil tussen de twee poorten en de twee wegen?
2. Waarom is de brede weg aantrekkelijk voor veel mensen?
3. Hoe kan iemand godsdienstig zijn en toch op de brede weg gaan?
4. Wat betekent het dat de smalle poort wijst op bekering en geloof?
5. Waarom betekent de smalle weg niet dat iemand door goede werken zalig wordt?
6. Hoe blijkt in het dagelijks leven dat iemand Christus werkelijk volgt?
7. Welke invloed hebben omgeving, media en vrienden op de weg die u gaat?
8. Welke persoonlijke oproep hoort u in de woorden van Jezus?